

Forstanderens beretning – generalforsamling onsdag den 24. april 2024

Tak for ordet.

Skal jeg knytte et enkelt nøgleord på året, der er gået siden sidste generalforsamling, så må det blive sårbarhed.

Først og fremmest fordi mange af de unge mennesker, vi tager imod, på både efterskole og privatskole lever med en højere grad af sårbarhed, end vi har været vant til.

Det gælder naturligvis ikke alle, ikke engang flertallet heller, men flere og flere. Vi oplever en høj grad af usikkerhed og famlen, sammen med en tendens til at vende det indad, når alt ikke bliver sådan som man havde håbet.

Inden jeg siger mere om sårbarheden vil jeg dog lige fastslå, at vi også har oplevet og oplever meget godt stærkt – sidste skoleår sluttede med fantastiske skoleafslutninger, i år har vi haft rejseuge og gallafester – og et meget vellykket julemarked – og lige nu har sportslinjen været på en rigtig god tur samtidig med, at dans/teater- og musiklinjen producerede et fantastisk TPOE-show. Og ikke mindst er der rigtigt mange elever, som beskriver, hvordan de er vokset ved at blive regnet med og talt med på den helt rigtige måde af skolens ansatte, både lærere, pedeller og i køkkenet.

Og så tilbage til sårbarheden. Den dukker op, når fællesskab og venskab ikke opstår uden videre og uden videre besvær, eller når man møder noget, man ikke er god til og ser, at andre gør det bedre.

Ingen af disse erfaringer er unikke – de er mere undtagelsen end reglen, når unge bevæger sig ind i teenageårene på vej mod voksenalderen – til denne periode hører både usikkerhed og famlen, ærgerlige nederlag og erfaringen af, at virkeligheden arter sig anderledes, end man havde troet.

Sårbarheden viser sig så i, at disse oplevelser af ubehag og modstand, forsøg og fejltagelser sætter sig til en gennemgribende oplevelse af, at selve tilværelsen er forkert. Der er noget helt galt, når jeg skal have det sådan, og det er sikkert mig, den er helt gal med.

Og her kommer så næste kapitel af sårbarheden ind. For hvordan forholder vi os som voksne, når vi lever sammen med unge, der er ved at knække? Skal vi åbne op for vores egen sårbarhed og den usikkerhed, som også voksne mennesker kan have i? Eller er det bedre at fremstå som en tryk og sikker havn, hvor den sårbare kan finde lidt ro og måske komme sig?

Og hvis vi først åbner op for vores egen sårbarhed, hvor går grænsen så – og kan vi pludselig ende der, hvor vi indser, at vi kun kunne håndtere sårbarheden selv, så længe vi ikke lod den få plads?

Det er vanskelige problemstillinger, og der er – som i så mange andre forhold – ikke enkle svar, som rummer hele sandheden, men heldigvis her på skolen, dygtige og engagerede voksne, som kaster sig ind i kampen – og som støtter sig til både egen dygtighed og erfaring – og til hinanden – når kampen for livsduelighed og dygtiggørelse møder sårbarhedens udfordringer.

Og så pludselig – på et helt andet plan – oplever vi selv vores egen sårbarhed som skole. Efter mange år med fyldte rammer, og indimellem bugnende ventelister, så skifter det fra det ene år til det andet. I 2023 oplevede vi for første gang i min hukommelses tid – og hvor lang den er, kommer jeg ikke gerne ind på – men der oplevede vi for første gang, at vi ikke kunne fylde skolens 7. klasser – heller ikke efter skolestart, som vi nogle få år har oplevet det.

Og på trods af det store arbejde, vi har gjort og fortsat gør, og på trods af et stort flertal af voldsomt positive oplevelser for både elever og forældre i mødet med vores skole, på trods af det, må vi konstatere, at der i 2024 kun bliver startet to 7. klasser på privatskolen.

Heldigvis er vi i fuld gang med gode udviklingsarbejder på privatskolen, som yderligere vil styrke både trivsel og elevengagement i de kommende år, så vi fortsat ikke bare kan være vores skole bekendt, men være stolte af den – og forhåbentlig se den vokse igen.

Et sværere skift for os er det, at vi i højere grad end tidligere skal vænne os til at slå lidt mere på tromme for os selv. Vi skal mere aktivt placere os i den offentlige bevidsthed og fortælle vores historier med lidt tydeligere skrift – efter ca. 50 år, hvor vi næsten udelukkende lod mund-til-mund-metoden og stolte gamle traditioner være nok – måske også hjulpet af en meget positiv presse – så var vi i høj grad bevidst tilbageholdende omkring det man kan kalde egentlig markedsføring af privatskolen.

Heldigvis oplever vi i disse år, at efterskolen har stor søgning – og at dette også vil fortsætte i de kommende år. Aldrig før har vi haft så mange, så unge besøgende med interesse i efterskolen. Og heldigvis ser det også ud til, at privatskolens 10. klasse er inde i en række af år med god søgning.

Hverdagene er fortsat vores styrke – også selv om vi udfordres af sårbarheden – og de ansattes dygtighed, engagement og fællesskab bærer langt, også når de enkelte indimellem får sårbarheden helt tæt på deres eget liv. Idérigdommen, ansvarsfølelsen og glæden ved skolen er nærmest til at tage og føle på.

Og derfor er der også midt i skolens nye sårbarhed grund til både glæde, stolthed og forhåbninger om en god fremtid for vores gamle – snart 100-årige skole.

Jeg kunne godt have sagt en del mere, om dem der er gået på pension og om nye ansigter på skolen, men formanden har været omkring dem – men herfra skal alligevel lyde den allervarmeste tak til dem, der i mange årtier har lagt deres tid, kræfter og hjerte på skolen og den allervarmeste velkomst til de nye, som med både respekt for traditionerne og nye idéer i baglommen er begyndt på deres arbejde her.

Og så lige kort omkring sårbarheden igen. Grundlæggende er der mange rigtige ting at gøre, når vi møder sårbarheden – og uden tvivl også en del forkerte – for mig er de to vigtigste ting: - det er ikke forkert at være sårbar, når man er det – og der er ingen hjælp at hente i at signalere, at sårbarheden er forkert – det var den ene. Den anden er, at sårbarhed er et vilkår, som ikke kan trylles væk, men som man kan komme igennem – allerbedst som en del af et nært, varmt og forpligtende fællesskab. Og sådan et er der på Tølløse Privat- og Efterskole.

Godt var det at opleve, at elevstævnet er kommet i gang igen – og ser ud til at vokse yderligere til i år. Skolen lever jo også af sit bagland, alle de tidligere elever, og ikke mindst skolekredsen, som efter et år med lille vækst, nu igen står på status quo. Tak!